



Ikt. szám: 222/13-12/2022.

Heves Megyei Közgyűlés

Helyben

Tájékoztató

Heves megye mezőgazdasági helyzetéről

Tisztelt Közgyűlés!

A Heves Megyei Önkormányzat felkérésére a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Heves Megyei Igazgatósága elkészítette Heves megye mezőgazdaságának helyzetéről szóló tájékoztatóját, melyet az előterjesztés melléklete tartalmaz.

A tájékoztatót a Vidékfejlesztési és Határon Túli Ügyek Bizottsága a 2022. június 7-i ülésén tudomásul vette.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy a jelen tájékoztatóban foglaltakat tudomásul venni szíveskedjék.

Eger, 2022. június 8.

dr. Juhász Attila Simon

Törvényességi szempontból ellenőriztem:

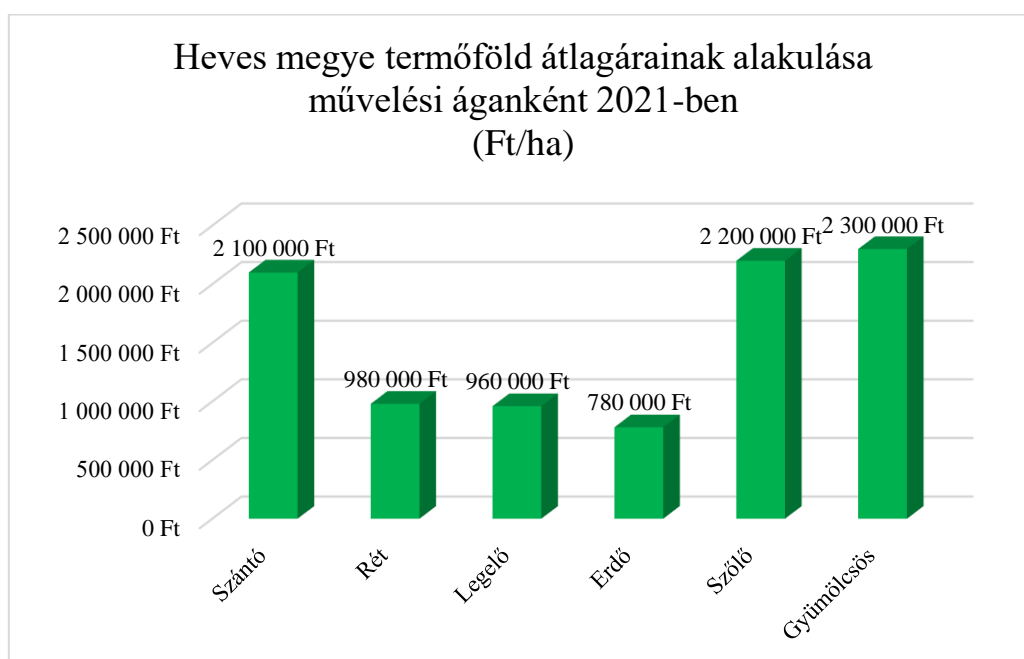
Dr. Barta Viktor
Heves Megye Főjegyzője

Heves megye mezőgazdasági helyzete

Termőföld értékesítés

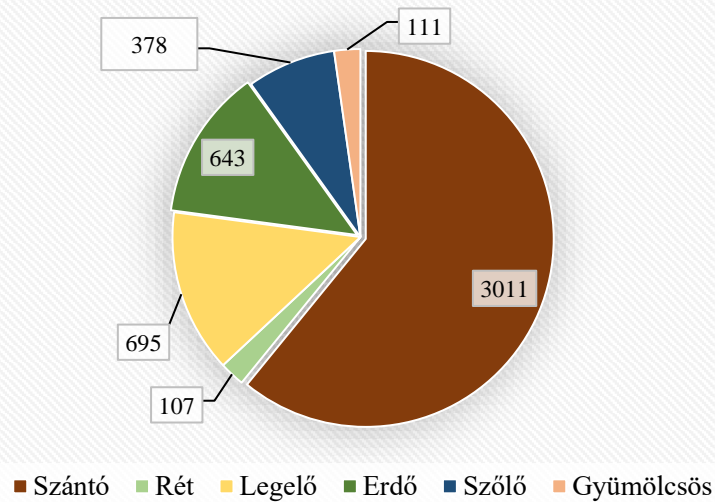
2021-ben a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Heves Megyei Szervezetének Elnöksége 49 alkalommal ülésezett, mely alatt 2917 földügyet bírált el. Az ülések alkalmával elfogadott, így megvalósult termőföld adásvételek alakulása a következő ábrákon látható.

Az alábbi kimutatások kizárólag a tiszta művelési ágú területek figyelembevételével készültek el.



A művelési ágakat tekintve 2021-ben a gyümölcsös művelési ágú területek átlagára (2 300 000 Ft/ha) volt a legmagasabb a megyében, ezt követték a szőlő területek 2 200 000 Ft/ha átlagárral.

**Heves megyében értékesített területek nagysága
művelési áganként, 2021
(ha)**



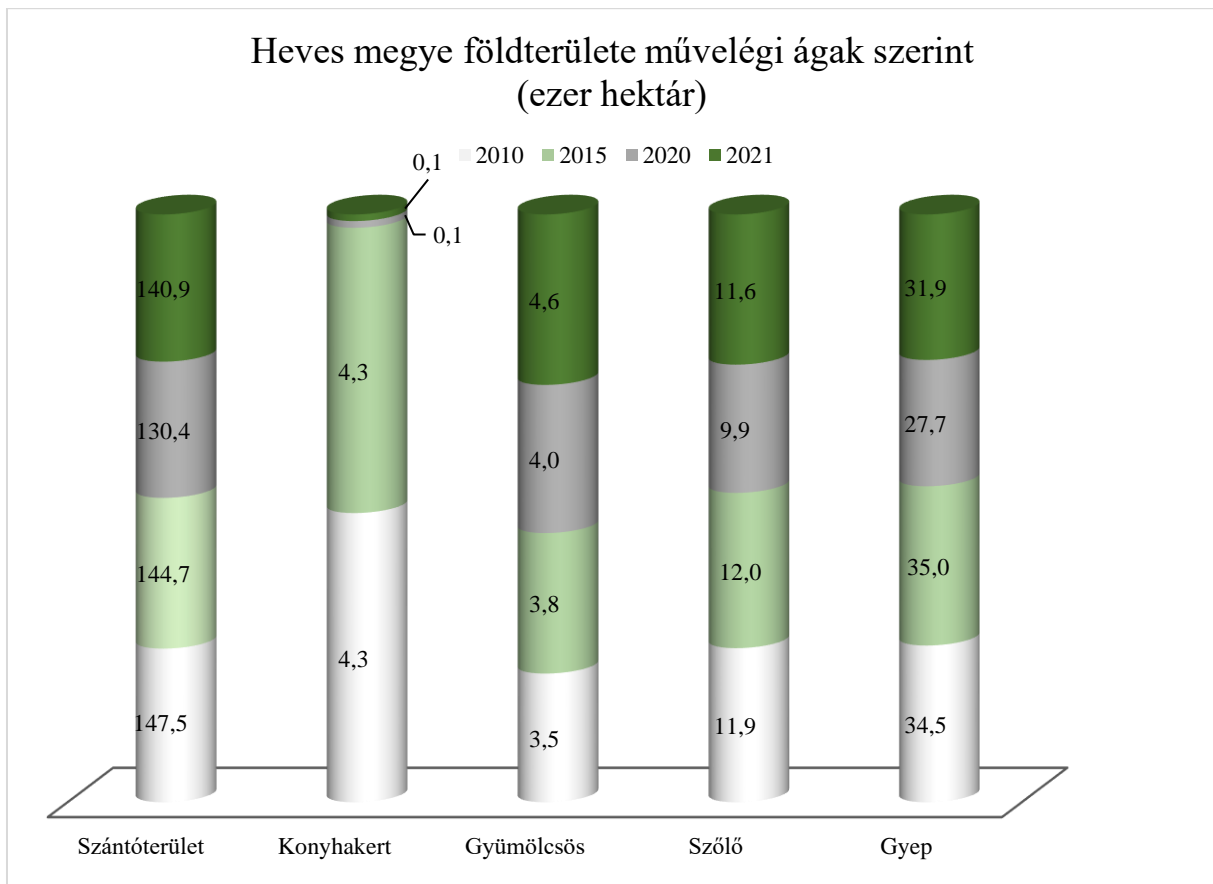
Ahogy azt az ábra mutatja, Heves megyében, tiszta művelési águ területeket vizsgálva a szántó területek (3011 ha) értékesítése volt a legjelentősebb 2021-ben.

**A 2021-ben értékesített földterületek nagyságának
alakulása Heves megye összes földterületéhez
képest
(ha)**



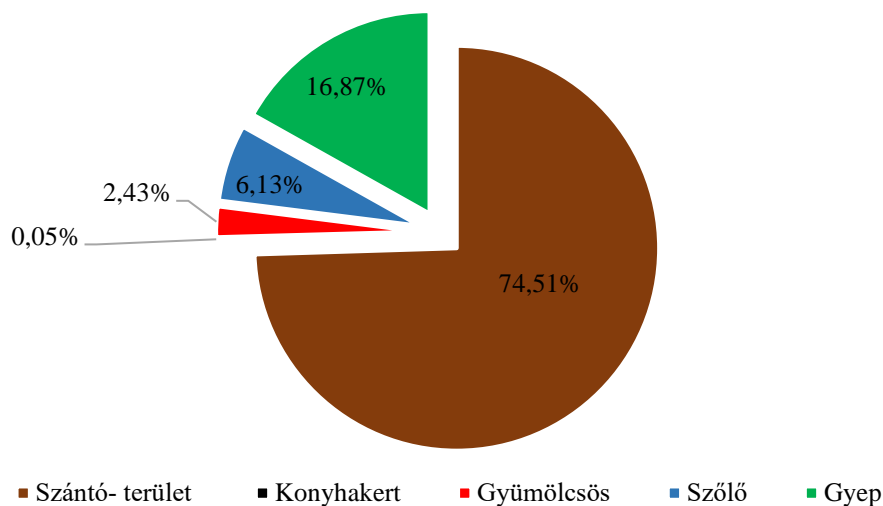
Növénytermesztés

2021-ben Magyarország mindösszesen 5 049 000 hektár mezőgazdasági területtel rendelkezett, melyből 574 400 hektár Észak-Magyarországon található. Ebből 189 100 hektár mezőgazdasági terület Heves megyében helyezkedik el.



A szántóterületek nagysága a megyében érzékelhetően csökken. Ha az elmúlt 11 évet vizsgáljuk, 2021-ben közel 7 000 hektárral kevesebb szántóterület található Heves megyében, mint 2010-ben, azonban határozott növekedés (10 500 ha) tapasztalható 2021-ben a 2020. évhez képest. A konyhakert művelési ágú területek nagysága jelentősen lecsökkent országos viszonylatban is, 2010-hez képest Heves megyében több, mint 4000 hektárral kevesebb konyhakert művelési ágú terület található.

Heves megye mezőgazdasági művelési ágainak megoszlása 2021-ben (%)



A 2021-ben Heves megyében található 189 100 hektár mezőgazdasági terület 74,51 %-a, tehát 140 898,41 ha termőterület szántó művelési ágban volt nyilvántartva. Ez a művelési ág tette ki a megye földterületének legjelentősebb részét. A megyében 16,87 %-kal a második legnagyobb területtel a gyep művelési ág rendelkezett, majd ezt követték a szőlő művelési águ területek 6,13 %-kal.

Heves megyében a szántóföldi növénytermesztést tekintve az őszi búza, őszi és tavaszi árpa, kukorica, napraforgó-, valamint repcemag termesztése a jellemző.

A 2021-ben betakarított terület nagysága szántóföldi kultúránként Heves megyében:

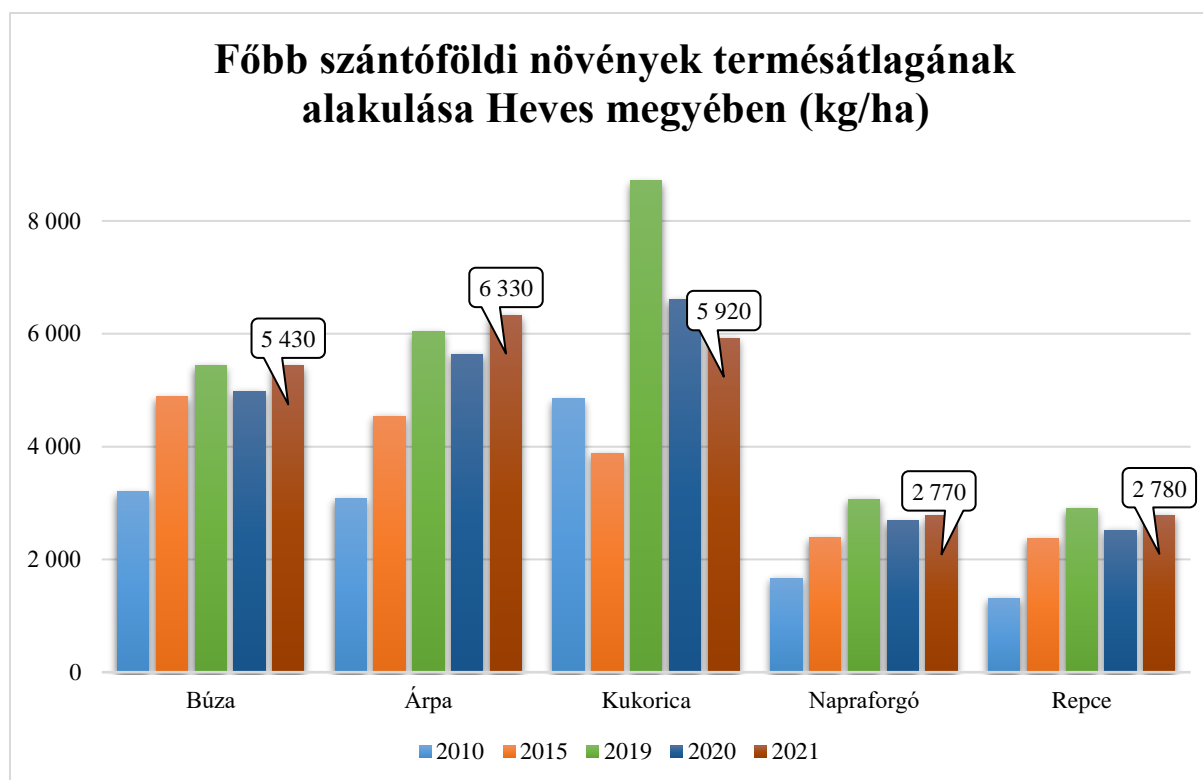
- Búza: 34 948 ha
- Árpa: 9 669 ha
- Kukorica: 11 672 ha
- Napraforgó: 33 956 ha
- Repce: 11 608 ha

A búza termesztés 2020-hoz képest jelentős csökkenést mutat, közel 6 ezer hektárral kevesebb területen termesztették 2021-ben, azonban ezzel összefüggésben a kukoricatermelés több, mint 4 ezer hektárral nagyobb területen valósult meg, napraforgót pedig közel 10 ezer hektárral nagyobb területről takarítottak be 2021-ben.

Főbb szántóföldi növények termelése 2021-ben

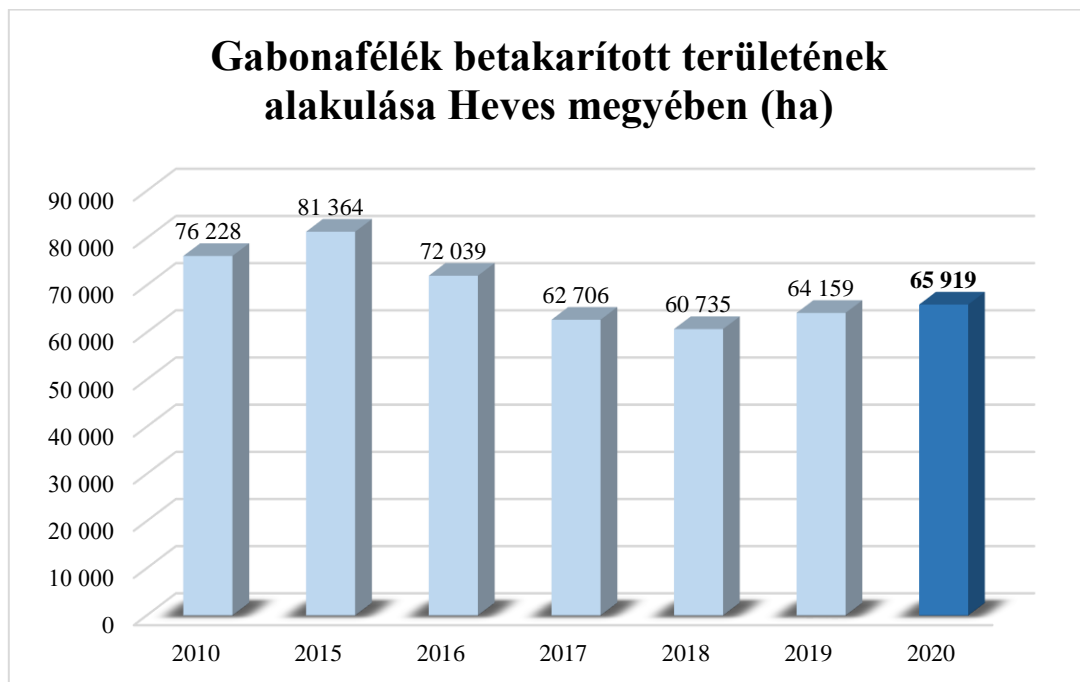
	Termésmennyiség		Termésátlag	
	Heves megye (t)	az országos termés- mennyiség százaléká- ban (%)	Heves megye (kg/ha)	országosan (kg/ha)
Búza	189 795	3,57	5 430	5 970
Árpa	61 221	3,60	6 330	6 390
Kukorica	69 101	1,10	5 920	6 040
Napraforgó	93 957	5,34	2 770	2 700
Repce	32 245	4,47	2 780	2 810

Főbb szántóföldi növények termésátlagának alakulása Heves megyében (kg/ha)



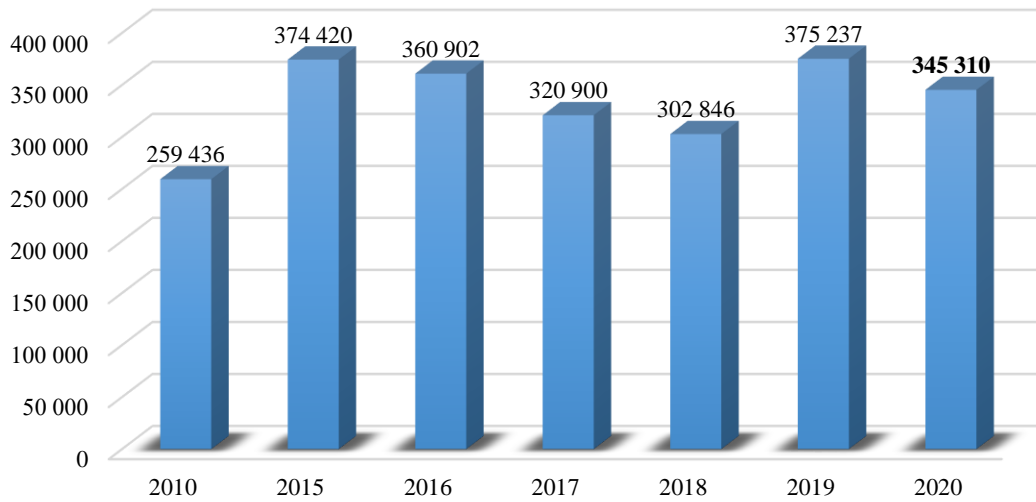
Az ábrát szemlélve kiugró eredményként említhető, hogy a kukorica termésátlaga 2015-höz képest 2019-re megduplázódott. A búza és kukorica hektáronkénti kilogrammjai 2019-ben felülmúlták a vizsgált évek termésátlagait. Jelentős változás 2021-ben az árpa termésátlaga, mivel a vizsgált éveket tekintve az rekord eredményt mutat, 6330 kg/ha értékkel.

2020-ban az előzetes adatokhoz képest valójában 7000 hektárral nagyobb területen takarítottak be gabonafélét Heves megyében.

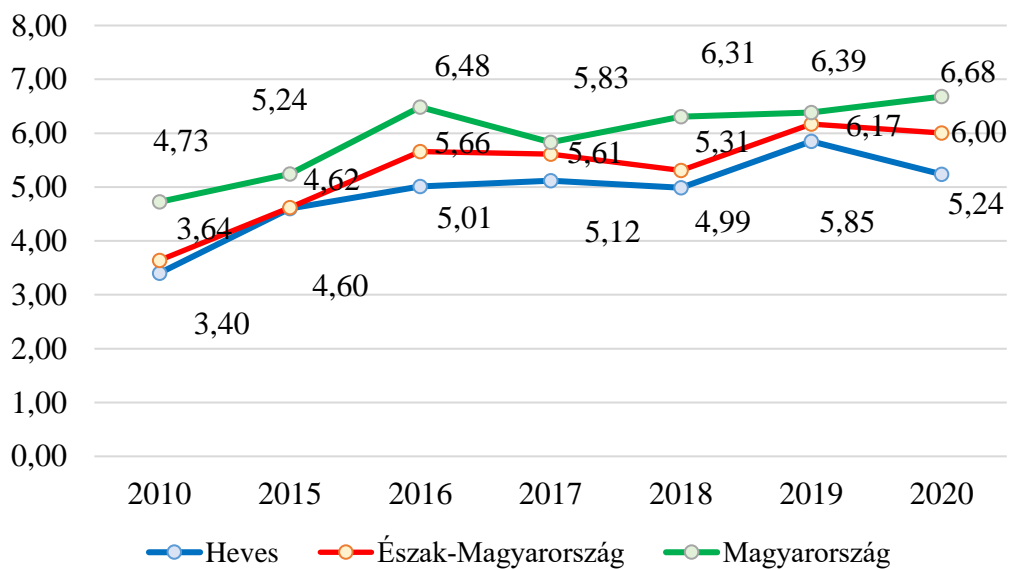


A gabonafélék betakarított területének nagysága 2015. évet követően csökkenő tendenciát mutat, egészen 2018-ig. 2020-ban több, mint 5 000 hektárral növekedett a betakarított területek nagysága 2018-hoz képest. Heves megyében mindösszesen 65 919 ha betakarított területet tartanak nyilván gabonafélék esetében.

Gabonafélék betakarított összes termésének alakulása Heves megyében (t)

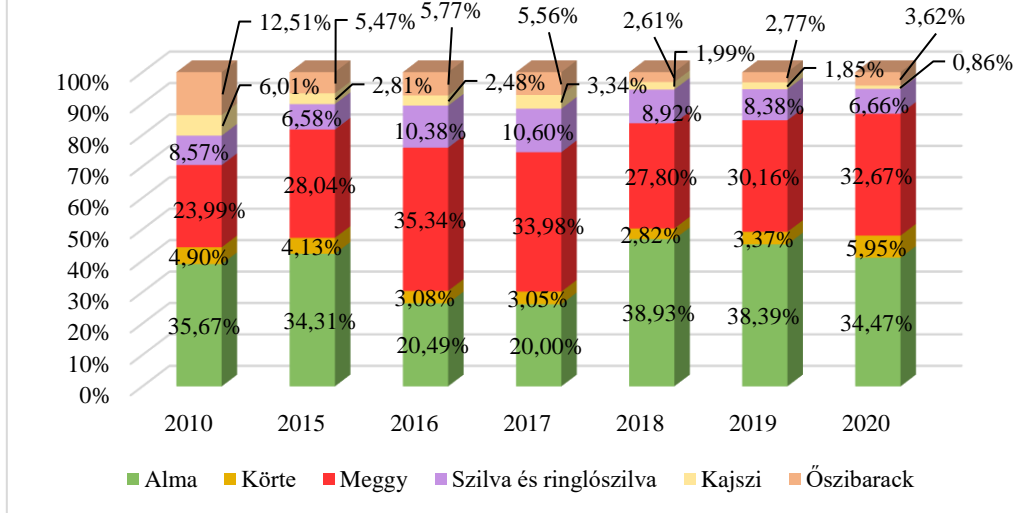


Gabonafélék termésátlagának alakulása 2020-ban (t/ha)



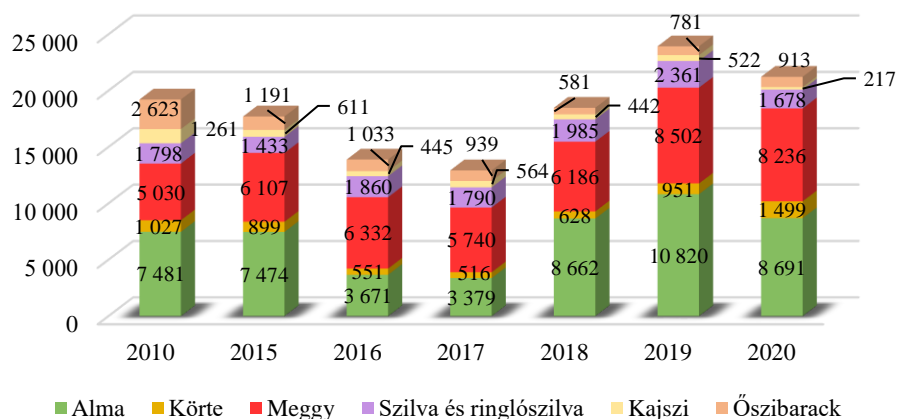
A grafikon jól szemlélteti, hogy a vizsgált éveket tekintve, 2010-et követően a gabonafélék termésátlaga a 2016. évi kiugrás, majd visszaesés ellenére is jelentős növekedést mutat mind országos, mind megyei viszonylatban.

Heves megye betakarított gyümölcsterméseinek megoszlása (%)



A megye gazdálkodói a 2016-2017-es éveket leszámítva legjelentősebb mértékben almát termesztettek. Az említett két évben a meggy termesztés volt kiemelkedő megyei viszonylatban, a megye összes gyümölcstermését tekintve 2016-ban 35,34%, 2017-ben pedig 33,98% -kal. Ezt követően is, 2018-2020 időszakban a megoszlást tekintve az almát követően legnagyobb mértékben meggyet termesztettek. 2020-ban, a 2019-es évhez hasonlóan a harmadik legjelentősebb mennyiségű gyümölcstermést a szilva és ringlószilva adta, amely a megyei gyümölcstermés megoszlást tekintve 6,66 %.

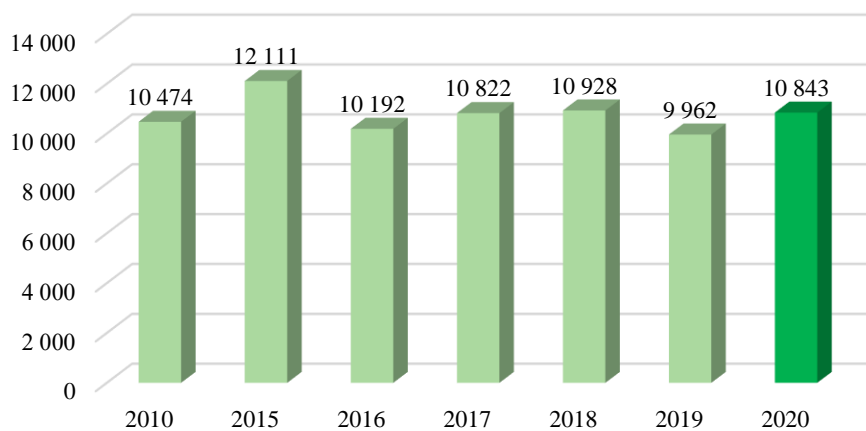
Heves megye betakarított gyümölcstermésének alakulása (t)



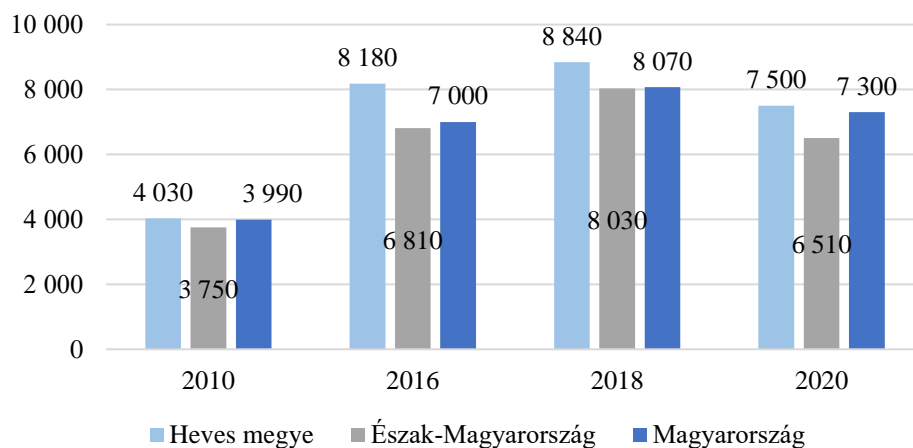
Kiemelhető, hogy az alma termésmennyisége 2017-ről 2019-re több, mint 3-szorosára nőtt, 2020-ban az megközelítőleg a 2018-as termésmennyiség értékére csökkent, tehát 8 691 tonna almatermést takarítottak be Heves megyében ebben az évben.

A vizsgált éveket tekintve megállapítható, hogy 2019-ben a legjelentősebb a betakarított gyümölcstermés mennyisége Heves megyében, közel 24 000 tonna, 2020-ban ez az érték mindösszesen 21 234 tonna.

Heves megye szőlőterületének alakulása (ha)



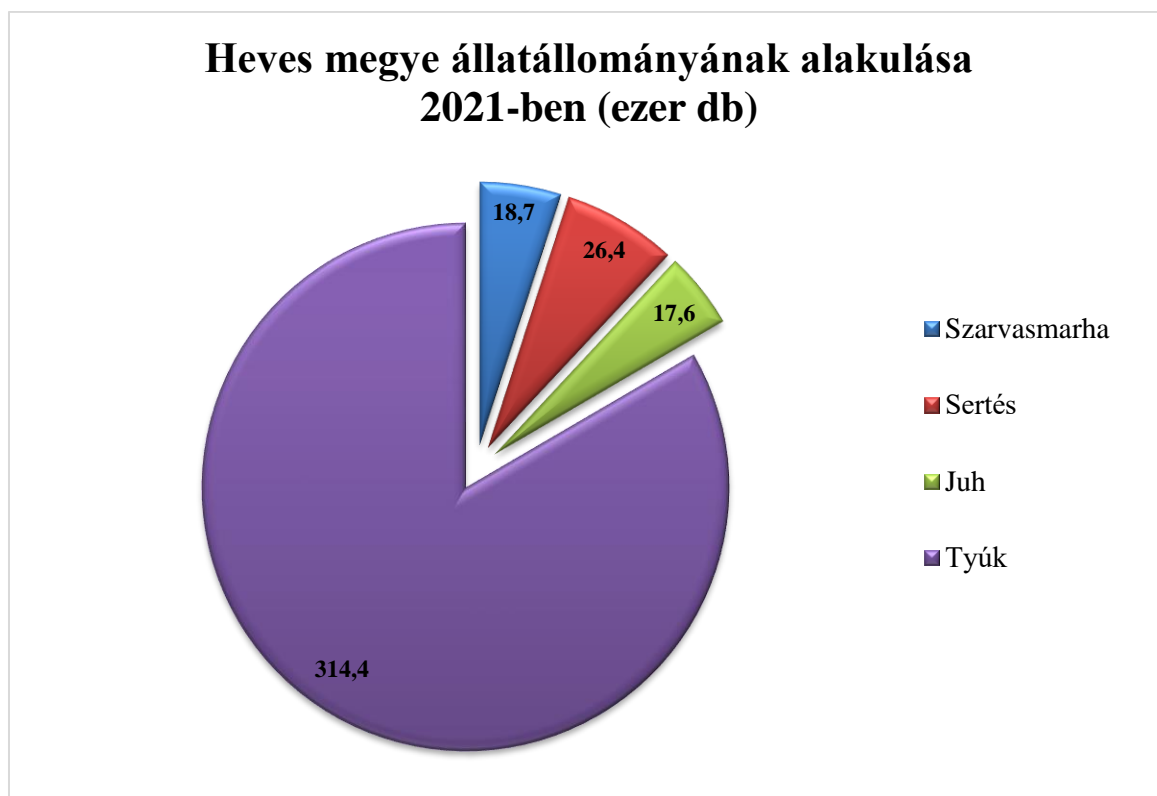
Szőlő termésátlagának alakulása (kg/ha)



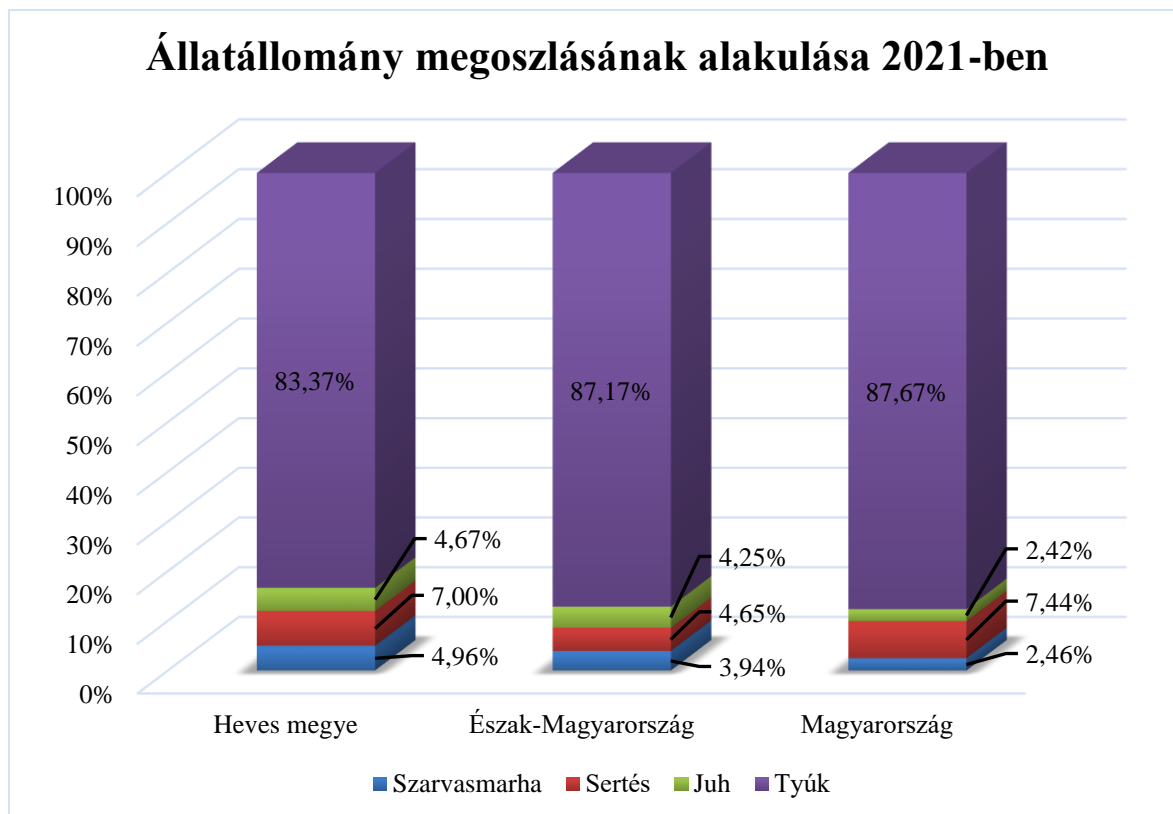
A szőlő termésátlaga Heves megyében felülmúlja az országos termésátlagot minden vizsgált évet tekintve, a legtöbb esetben több száz kilogrammal hektáronként. 2020-ban jelentős, megyei szinten közel 1,5 tonnás termésátlag visszaesés tapasztalható 2018-hoz képest.

Állatállomány

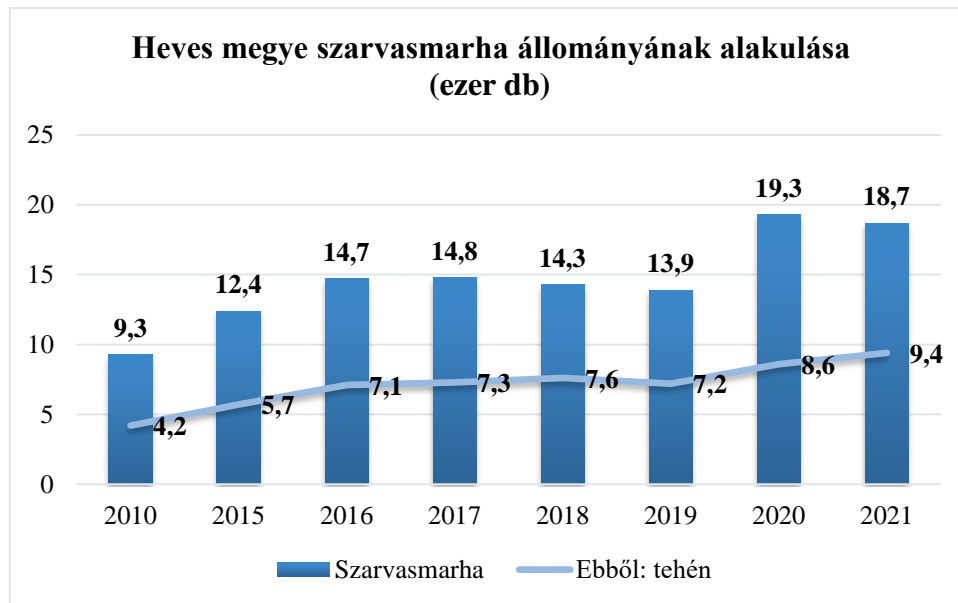
Heves megyében a haszonállatok közül 2021-ben a tyúk, juh, sertés és szarvasmarha állomány mérete volt meghatározó.



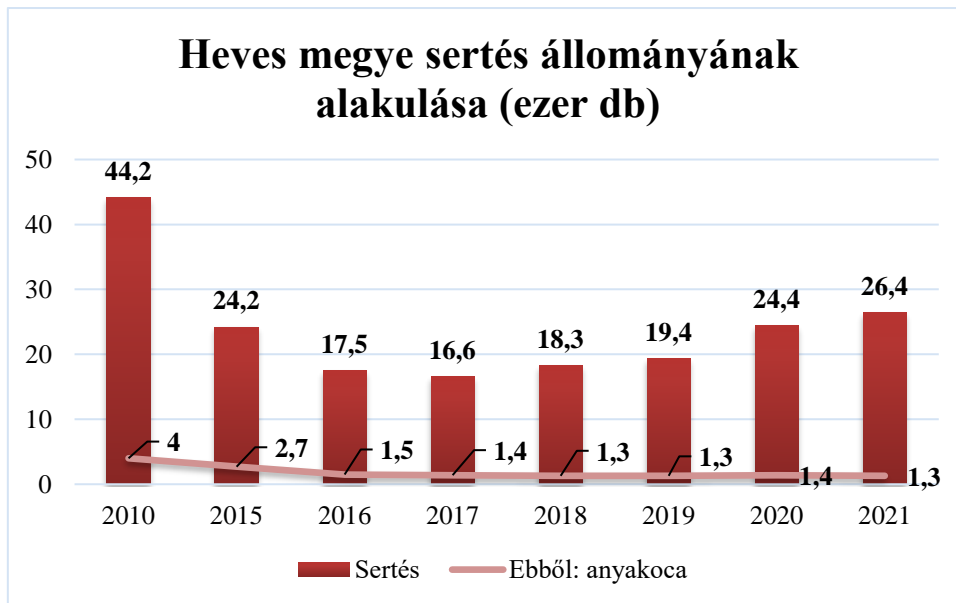
A megyében a tyúk állomány mérete volt a legjelentősebb 314 400 egyeddel, ami megyei megoszlást tekintve 83%-ot jelent.



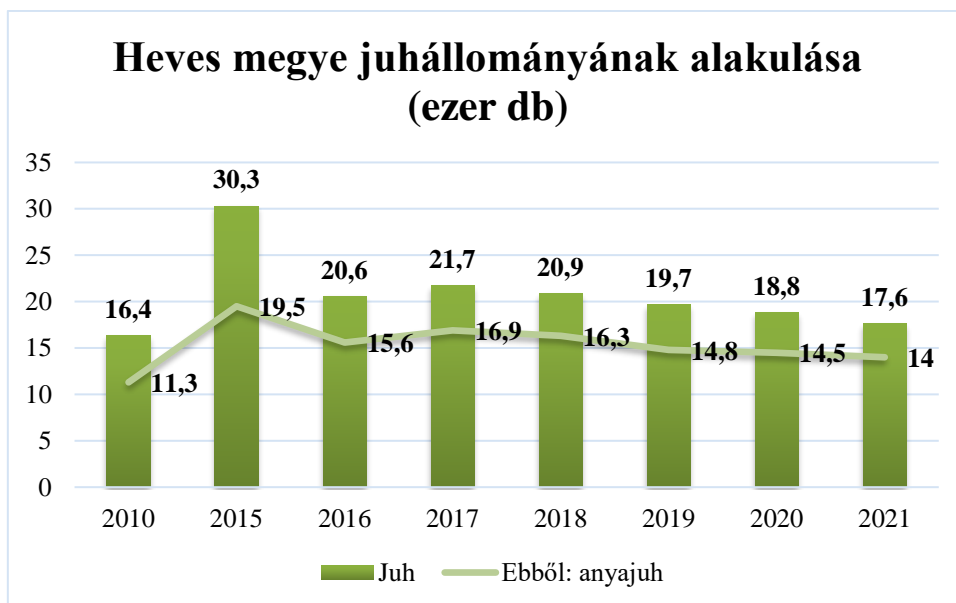
Míg Heves megyében, 2019-ben a tyúk állományt a juh állomány követte a megoszlás nagyságát tekintve, addig 2020-ban és 2021-ben már a sertésállomány volt a második legnagyobb állomány 5,35 és 7,00 %-kal. Így 2021-ben országosan (7,44%) és regionális szinten (4,65%) is a sertésállomány foglalta el a második helyet. Megyei (4,67%) és országos (2,42%) viszonylatban is a juh állomány mérete volt a legkisebb, a szarvasmarha állományt megelőzte a sorban, míg Észak-Magyarországon a juhok megoszlása 4,65% volt, így a régiót tekintve a legkisebb megoszlást 2021-ben a szarvasmarha állomány (3,94%) adta.



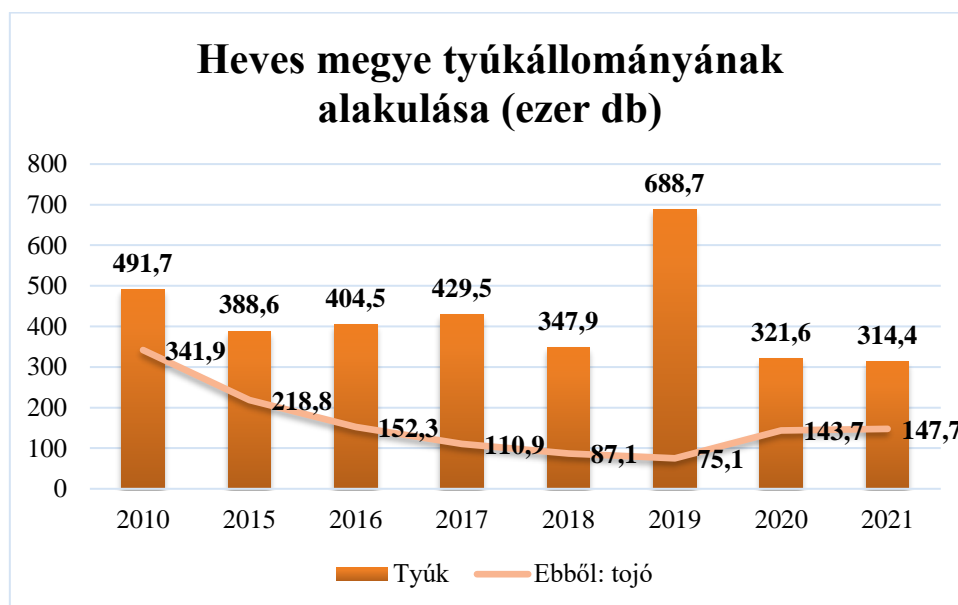
2017-es évet követően a szarvasmarha állomány mérete csökkenő tendenciát mutat a megyében, míg a tehén állomány mérete stagnál. 2020-ra ugrásszerűen, több, mint 5 000 egyeddel növekedett a szarvasmarha állomány mérete 2019-hez képest, mely növekedésből a tehén állomány 1 400 egyedet tesz ki. 2021. évben enyhe csökkenés volt tapasztalható a 2020. évhez képest, a szarvasmarhaállomány 600 egyeddel csökkent Heves megyében, ugyanakkor az arányokban változás következett be, ugyanis a tehének száma a 2020. évhez képest az összlétszám csökkenés ellenére is 800 egyeddel nőtt 2021-re.



Kiugró értéket mutatott a 2010-es év, melyet követően 2015-re szinte feleződött a sertésállomány mérete Heves megyében. A 2017-es évtől folyamatos növekedés figyelhető meg. 2019-ről 2020-ra jelentős mértékben, közel 5 000 egyeddel bővült az állomány, melyet 2021-ben további 2 000 egyedes növekedés követett. Az anyakoca állomány mérete 2016 óta stagnáló értékeket mutat.



2015-ben kiugróan nagy volt az állományméret, azt 30 300 db juh adta, amely szám 2016-ra 32%-kal visszaesett. 2017-et követően folyamatos csökkenés tapasztalható az egész juh állomány tekintetében, amely 2021-ben 17 600 egyed volt, továbbá az anyajuh állomány méretében is (14 000 egyed).



A tyúkállomány 2018-as méretéhez képest 2019-ben közel megkétszereződött, így Heves megyében számuk 688 700 db volt. A tojók száma a vizsgált éveket tekintve 2019-ig folyamatosan csökkent (75 100 db). A teljes állomány méret 2020-ra ugyan visszaesett (321 600 db), de a tojók száma 2019-hez képest közel kétszerezésére növekedett (143 700 db). A 2021. évben a tyúkállomány mérete hasonlóképp alakult 2020-hoz képest.

Gazdasági szervezetek

2021-ben Heves megyében 52 784 db működő gazdasági szervezet volt. Ebből 17 604 db a mezőgazdasági, erdőgazdálkodási, halászati gazdasági ághoz tartozott, amely a megyében működő szervezetek 33,3 %-a.

Heves megye mezőgazdasági, erdőgazdálkodási, halászati regisztrált gazdasági szervezetei száma 2021-ben									
Gazdasági szervezetek száma összesen	Ebből				Gazdasági szervezet összesen	Ebből			
	társas vállalkozás	önálló vállalkozó	vállalkozás összesen	nonprofit szervezet		társas vállalkozás	önálló vállalkozó	vállalkozás összesen	nonprofit szervezet
	előző év azonos időpontja = 100,0%								
17 604	397	17 154	17 551	26	96,9	102,6	96,8	96,9	96,3

A megyében regisztrált mezőgazdasági, erdőgazdálkodási, halászati vállalkozások a különböző gazdálkodási formák szerint a következőképpen alakultak.

Heves megye regisztrált mezőgazdasági, erdőgazdálkodási, halászati vállalkozásainak száma gazdálkodási forma szerint 2021-ben					
Összesen	Ebből				
	korlátolt felelősségű társaság	részvénytársaság	betéti társaság	szövetkezet	egyéni vállalkozó
17 551	264	6	60	29	736